

Standpunt van het Landbouwschap over de Europese Economische Gemeenschap (20 juni 1957)

Source: PA AA, [s.l.], B20-200/IA2, Europäische Politische Integration, EWG, EGKS, Euratom. Bd. 102; AZ 87.

Copyright: (c) Copyright-Hinweis:

Die Originale der Dokumente, deren Abschriften bzw. Faksimiles hier veröffentlicht sind, befinden sich im Politischen Archiv des Auswärtigen Amtes, und nur der Text dieser Originaldokumente kann maßgeblich sein. Jegliche Nach- und/oder Abdrucke bzw. Vervielfältigungen oder sonstige Verwertungen der in dieser Internet-Seite enthaltenen Archivmaterialien des Auswärtigen Amtes bedürfen der schriftlichen Genehmigung des Politischen Archivs des Auswärtigen Amtes, D-11013 Berlin, Mail: 117-r@diplo.de.

Avertissement: Ce document a fait l'objet d'une reconnaissance optique de caractères (OCR - Optical Character Recognition) permettant d'effectuer des recherches plein texte et des copier-coller. Cependant, le résultat de l'OCR peut varier en fonction de la qualité du document original.

URL:

http://www.cvce.eu/obj/standpunt_van_het_landbouwschap_over_de_europese_economische_gemeenschap_20_juni_1957-nl-10f90dce-fb82-4506-b13d-6e3e7f3dff14.html

Date de dernière mise à jour: 09/03/2017

Landbouwschap en Europese Economische Gemeenschap

Hoogedelgestrenge Dames en Heren,

Reeds enige malen heeft het Landbouwschap zich schriftelijk tot U gewend terzake van de Westeuropese Douane-Unie. Op 29 november 1956 zond het Landbouwschap U een brief, waarin het zijn algemene standpunt ten aanzien van een economische integratie van de zes landen der Kolen- en Staalgemeenschap uiteenzette en tevens wees op een aantal punten, waarvoor - in het stadium waarin de onderhandelingen in verband met de formulering van het verdrag inzake de Europese Economische Gemeenschap E.E.G.) toen verkeerden - een voor de Nederlandse land- en tuinbouw zeer onbevredigende regeling dreigde tot stand te komen.

Een tweede brief d.d. 7 maart 1957, werd tot U gericht naar aanleiding van de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer op Hoofdstuk XI (Landbouw) van de Rijksbegroting 1957. In deze brief werd een aantal vragen opgeworpen naar aanleiding van mededelingen omtrent de inhoud van het toen nog niet getekende verdrag inzake de E.E.G., die in den genoemde Memorie van Antwoord werden gedaan.

Nu de Nederlandse tekst van het E.E.G.-verdrag is verschenen, gevoelt het Landbouwschap behoefte U van zijn standpunt ten opzichte van dit verdrag in kennis te stellen. Het Landbouwschap formuleert zijn opvattingen, uitgaande van de gedachte dat het allereerst verantwoordelijkheid draagt voor de belangen van de Nederlandse land- en tuinbouw. Om deze reden wordt in deze brief de vraag niet aan de orde gesteld, of dit verdrag al dan niet aanvaardbaar geacht dient te worden. Het hierna volgende zal zich derhalve beperken tot het maken van opmerkingen of het stellen van vragen over die artikelen van het verdrag, die de Nederlandse land- en tuinbouw nauw raken.

Het Landbouwschap wil beginnen met er op te wijzen dat het zich in het verleden steeds een voorstander heeft getoond van een werkelijke integratie. De Nederlandse land- en tuinbouw heeft zeker oog voor de grote politieke, economische en sociale belangen, die gediend kunnen worden door een werkelijk gemeenschappelijke markt. Hij ziet, voor wat zijn eigen sector betreft, daarin een mogelijkheid om te komen tot een meer stabiele basis voor zijn productie, die voor een belangrijk deel is gericht op de export.

Een gemeenschappelijke markt in deze zin wordt echter door de overgangsmaatregelen, die het verdrag bevat, voor de agrarische sector naar een verre toekomst verschoven. Wel zullen de algemene bepalingen tot het geleidelijk afschaffen van de onderlinge invoerrechten en contingenteringen en tot het geleidelijk invoeren van een gemeenschappelijk tarief van invoerrechten voor de importen vanuit derde landen evenzeer voor de agrarische sector gelden als voor de overige sectoren van het economische leven, de vrijmaking van het onderlinge verkeer in land- en tuinbouwproducten zal daar echter geenszins mee bereikt zijn. Integendeel zal gedurende een belangrijk deel van de overgangperiode - en mogelijk zelfs nog daarna - deze handel tussen de landen van de E.E.G. gebonden zijn aan bepalingen betreffende de afschaffing van nationale marktregelingen en de instelling van een gemeenschappelijke landbouwpolitiek, het stelsel van minimum-importprijzen en de voorschriften betreffende het afsluiten van long-term-contracten.

Wat het gemeenschappelijk landbouwbeleid betreft, bepaalt art. 40.1 dat het uiterlijk aan het einde van de overgangperiode tot stand moet zijn gekomen. Teneinde de hoofdlijnen van dit beleid uit te stippelen dient spoedig na het in werking treden van het verdrag een landbouw-conferentie bijeen geroepen te worden, waar met name de middelen en de behoeften met elkaar zullen worden geconfronteerd (art. 43.1). Deze laatste bepaling doet de vraag rijzen, of het in de bedoeling ligt te streven naar een verhoging van de productie van die agrarische producten, waaraan de E.E.G. een tekort heeft en het afremmen van de export-productie, om zodoende te komen tot een zekere mate van autarkie. Indien dit het geval mocht zijn, wil het Landbouwschap wijzen op de bezwaren van het zich afwenden van het wereldverkeer in het algemeen en op het belang van het behoud van de gevestigde in- en uitvoerrelaties van land- en tuinbouw, in het bijzonder voor Nederland.

Het systeem van de minimum-importprijzen is geregeld in art. 44. Naar de mening van het Landbouwschap kan niet met volledige zekerheid uit de verdragstekst worden afgeleid (art. 44.1) dat deze prijzen - waar

beneden het invoerland de import kan schorsen of verminderen - uitsluitend betrekking kunnen hebben op gekontingeerde produkten. De Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening heeft echter bij herhaling uitgesproken dat deze invoerbeperkende maatregel alleen toegepast kan worden op produkten, die gecontingeed zijn en waarvan de contingentering is verruimd of opgeheven (Handelingen Tweede Kamer 1956/57, pag. 3595; Memorie van Antwoord Eerste Kamer, Landbouwbegroting 1957, pag. 10).

Het is evenwel de vraag, op welke produkten nu in feite deze minimum-importprijzen betrekking zullen kunnen hebben. Art. 31 doet vermoeden dat dit alle agrarische produkten zijn, die niet krachtens de beslissing van de O.E.E.C. van 14 januari 1955 zijn geliberaliseerd. In dit geval zouden dus ook de liberalisaties boven 75% binnen de werkingssfeer van de minimum-importprijsregeling kunnen worden gebracht.

De vraag rijst voorts welke interpretatie de andere landen aan art. 44.1 zullen geven. Niet alle landen hebben namelijk dezelfde produkten geliberaliseerd, zodat het in beginsel voor kan komen dat het ene land een minimum-import-prijs voor een bepaald produkt hanteert, terwijl een ander land daartoe niet in staat zou zijn. Overigens ervaart men, zoals de recente ontwikkeling in Frankrijk te zien geeft, dat bij ernstige betalingsbalans-moeilijkheden alle bereikte liberalisaties buiten werking worden gesteld.

Art. 44.2 bepaalt o.a. dat de minimumprijzen geen vermindering van de handel tussen de landen onderling tengevolge mag hebben. Het lijkt echter bijzonder moeilijk aan te tonen dat een ingestelde minimum-importprijs al dan niet zulk een werking heeft gehad. Allerlei factoren zoals weersomstandigheden, wijzigingen in de omvang van de teelt, zowel in het export- als in het importland, wijzigingen in de consumptieverhoudingen, kunnen het beeld aanzienlijk verstoren.

Het verdrag stelt (art.44.3) dat de objectieve criteria, die aan minimum-prijsstelsels ten grondslag moeten liggen, in de loop van de eerste drie jaren na het inwerking treden van het verdrag met eenparigheid van stemmen door de Raad van Ministers vastgesteld dienen te worden. Wordt deze eenparigheid niet bereikt en komen de criteria derhalve niet tot stand, dan kunnen de importlanden de importprijzen autonoom vaststellen tot aan het einde van de tweede etappe van de overgangsperiode (dus gedurende 8 à 10 jaar). Het Landbouwschap vreest dat deze autonomie der leden-landen inderdaad gedurende deze termijn zal blijven bestaan en dat zodoende een zeer belangrijk deel van de agrarische export van Nederland naar de partnerlanden in de E.E.G. zal zijn overgeleverd aan de goede of minder goede wil van de partnerlanden.

Wat de long-termcontracten (art. 45) betreft wordt veelal aangenomen dat deze betrekking zullen hebben op de granen. De geschiedenis van de na-oorlogse jaren heeft wel aangetoond, dat met name Frankrijk in overeenkomsten van deze aard (per produkt) een middel bij uitstek ziet tot uitbreiding van de internationale handel in agrarische produkten. Deze contracten doorkruisen echter de mogelijkheden van specialisatie en zijn derhalve in beginsel strijdig met de ontwikkeling van een vrij goederenverkeer, terwijl zij tevens het handhaven van een eigen nationale landbouwpolitiek in de hand werken.

Voorts zal de bepaling dat de contracten gesloten moeten worden tussen landen met overschotten en landen met tekorten er toe leiden dat de onderhandelingen over hoeveelheden en prijzen in feite gevoerd zullen worden door de regeringen der landen. Deze opvatting wordt versterkt door de bepaling (art. 45.2) dat de Staten binnen het raam van hun wettelijke bevoegdheden alles in het werk zullen stellen om de contracten tot stand te brengen. Het is moeilijk in te zien hoe de particuliere handel bij dit deel van de importen op normale wijze zal kunnen worden ingeschakeld. Een grote mate van overheidsbemoeiing, zo niet een volledige staatshandel zal hier moeten worden verwacht.

Het prijsniveau van de ingevoerde grondstoffen zal een geleidelijke stijging vertonen. Gedurende de periode dat de long-term contracten werken zal dit prijsniveau van de uit de Gemeenschap te importeren voedergranen hoogstens gelijk worden aan het binnenlandse prijsniveau in het importerende land. Het verdrag voorziet dit uiterlijk aan het eind van de overgangsperiode (art.45.2). Het stijgende grondstoffenprijspeil moet zijn compensatie vinden in de geleidelijk ruimere afzetmogelijkheden voor de veredelingsproducten op de markten der partnerlanden tengevolge van de afbraak der toegepaste onderlinge invoerrechten. Het Landbouwschap vreest echter dat de verruiming van de onderlinge handel achter zal

blijven bij de te verwachten stijging van het kostenpeil, tengevolge van maatregelen van het importland.

Dat deel van de grondstoffenbehoefte dat nodig is voor de export-productie naar derde landen kan ofwel op de wereldmarkt worden aan gekocht, ofwel tegen wereldmarktprijs in het kader van long-term contracten (art. 45.3). Voor het kopen op de wereldmarkt is de mogelijkheid o.a. geopend in art. 25.1 (tarief-contingenten). De vraag rijst, hoe men in de praktijk dit deel van de grondstoffen-voorraad daar kan brengen waar in feite de productie voor de derde markten plaats vindt.

Tenslotte rijst de vraag, wat de betekenis zal zijn van de bepaling (art. 45.1) dat bij het sluiten der contracten de wederkerigheid in acht genomen moet worden. De meeste agrarische export-producten van Nederland zijn geen stapelproducten en lenen zich niet of nauwelijks voor contracten op lange termijn. Zou men de oplossing willen vinden in een bijzondere (lage) importprijs voor bepaalde exportproducten van het land, dat op een long-term contract koopt, dan handelt men in strijd met het non-discriminatiebeginsel van art. 44.1. Het is het landbouwschap niet duidelijk, op welke wijze wederkerigheid mogelijk zal zijn, wanneer het op longcontract kopende land in het bijzonder een geliberaliseerd product zou wensen te exporteren.

Na de bovenstaande behandeling van enkele punten in de bepalingen uit de landbouwparagraaf van het E.E.G.-verdrag wil het Landbouwschap thans nog enkele opmerkingen maken betreffende het gemeenschappelijk tarief van invoerrechten in verband met de Nederlandse agrarische veredelingsproductie. De gemeenschappelijke invoerrechten op granen, waarvan Nederland, evenals trouwens de Gemeenschap als geheel, jaarlijks belangrijke hoeveelheden invoert, komen tot stand op het peil van het rekenkundig gemiddelde van de ingeschreven rechten van de deelnemende landen. Dit komt neer op een toekomstig invoerrecht voor tarwe van ca 20 %, voor rogge van ca 16 %, voor gerst en haver van ca 13 % en voor maïs van ca 10 %, bij een huidige Benelux-invoerrecht van nul. Nu opent het verdrag de mogelijkheid dat de leden van de E.E.G. de heffing van deze invoerrechten schorsen, zolang niet een vorm van gemeenschappelijke marktorganisatie tot stand is gekomen, onder voorwaarde echter dat dit niet tot marktverstoringen leidt in een of meer van de partnerlanden (voetnoot bij post 10.01 t/m 10.07 van de bij het verdrag behorende lijst F). De vraag rijst echter, of verwacht kan worden dat de partnerlanden in concreto zullen berusten in een situatie, waarin hun invoerrecht op veredelingsproducten vanuit Nederland geleidelijk wordt verlaagd, terwijl Nederland de voor deze veredeling noodzakelijke grondstoffen blijft importeren zonder daarop het geleidelijk stijgende gemeenschappelijke tarief van invoerrechten toe te passen. Het komt het Landbouwschap voor dat het importland veeleer over zal gaan tot het treffen van tegenmaatregelen, waartoe het gerechtigd is krachtens dezelfde zojuist genoemde voetnoot bij lijst F. zodat de bevoegdheid om het gemeenschappelijk invoerrecht op granen op de schorten wellicht van slechts geringe betekenis zal blijken te zijn voor de veredelings-export naar de partnerlanden.

De vraag kan gesteld worden of een juiste verhouding in acht genomen is tussen het gemeenschappelijk tarief van invoerrechten op de voedergranen en het toekomstig invoerrecht op de veredelingsproducten, b.v. eieren. Dit laatste zal variëren van 12 % tot 15 %. Wordt namelijk het prijsniveau van de voedergranen belangrijk verhoogd en stijgt het invoerrecht op het veredelingsproduct niet naar verhouding, dan zullen derde landen op de gemeenschappelijke markt voor de levering van het veredelingsproduct een voorsprong verkrijgen.

Tenslotte wil het Landbouwschap stilstaan bij de bepalingen in de sociale sfeer. Het Landbouwschap acht het van groot belang dat ook de sociale sektor aandacht verkreeg in het verdrag aangezien het van mening is dat een nauwere samenwerking van de partnerlanden op economisch gebied niet los gezien kan worden van een overeenkomstig samengaan op sociaal terrein. Het Landbouwschap stemt dan ook in met de bepaling van art. 118 dat de Economische Commissie o.m. tot taak zal hebben, een nauwe samenwerking op sociaal gebied te bevorderen.

Het is het Landbouwschap echter opgevallen dat met betrekking tot de zogenaamde sociale harmonisatie voor de agrarische bedrijfstak uitzonderingen zullen gelden. Niet voor de land- en tuinbouw zal immers gelden de belangrijke bepaling, neergelegd in de artt. II 1 en 2 van het bij het verdrag behorende protocol betreffende enkele bepalingen van belang voor Frankrijk. In deze artikelen wordt ervan uitgegaan dat in de loop van de eerste etappe de grondslag, waarboven overuren worden vergoed alsook de gemiddelde toeslag

voor deze uren in de industrie zal overeenstemmen met het in het jaar 1956 in Frankrijk bestaande gemiddelde. Zo dit niet het geval mocht zijn, wordt Frankrijk gerechtigd tot het treffen van vrijwaringsmaatregelen ten aanzien van de invoer uit de betreffende sectoren.

Uit de bewoordingen van deze artikelen meent het Landbouwschap te moeten afleiden dat deze bepalingen uitsluitend op de industriële en niet op de agrarische arbeid betrekking hebben, dit in tegenstelling tot de mededelingen van de Minister van Landbouw tijdens de mondelinge behandeling van de landbouw-begroting voor 1957 in de Tweede Kamer (Handelingen 1956/57, pag. 3596). Het Landbouwschap wil er in dit verband op wijzen dat zijn standpunt ten opzichte van de beloning van de arbeid in de landbouw, namelijk de relatieve gelijkstelling daarvan met de beloning in anderebedrijfstakingen, ongewijzigd blijft. Wijzigingen in de beloning van de arbeid in andere bedrijfstakingen tengevolge van bepalingen in het E.E.G.-verdrag de zullen derhalve door het Landbouwschap ook worden bepleit voor de arbeid in de agrarische sector. Het zal bovendien duidelijk zijn dat het Landbouwschap zoveel mogelijk er naar zal streven dat ook in de partnerlanden een overeenkomstige gedragslijn wordt gevolgd.

Het Landbouwschap heeft in het voorgaande de voornaamste vragen en opmerkingen, waartoe het verdrag inzake de Europese Economische Gemeenschap hem aanleiding geeft, weergegeven. Het is daarbij niet ingegaan op de met de E.E.G. verband houdende vraagstukken van Benelux en Vrijhandelszone, in de veronderstelling dat een gelegenheid om zich dienaangaande te uiten zich binnen afzienbare tijd afzonderlijk zal voordoen.

Met gevoelens van verschuldigde hoogachting,
LANDBOUWSCHAP,
w.g. H.D. Louwes, H.D. Louwes, voorzitter
w.g. G. Royackers, Ir G.P. Royackers, secretaris.